

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 19

Oslo, den 13. mai 1937.

49. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Ufbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHOLD: Fermingen. — Bonde, eneboer og statsmann. — Norge, vår mor. — Den pavelige rundskrivelse om den katolske Kirkes stilling i Tyskland. — St. Vincensforeningens feriekoloni. — Arsberetning for St. Olavs forbund. — Bokanmeldelse. — Herhjemme. — Regnskap for St. Olavs Forbund. — Og derute.

F e r m i n g e n .

Trøsteren. alle tings liv.

Av kardinal Newman.

Jeg tilber Dig, Herre min Gud, Du evige trøster, jevnbyrdig med Faderen og Sønnen. Jeg tilber Dig som alle levendes liv. Ved Dig bindes verdensaltet sammen og består, forblir på plass og beveges innad ifølge sine enkelte delers orden og gjensidighet. Ved Dig blev jorden til og modnedes gjennom seks dager til bolig for menneskene. Ved Dig utvikles trær, urter og frukter, og ved Dig kommer våren etter vinteren og gjør alle ting nye gjennom sin underfulle og uimotståelige kraft, hvori Du bor. Ved Dig lever de mange dyrearter dag for dag, mens Du gir dem av Din ånde. Du, og kun Du, er all skapningens liv, o evige Trøster! Og som Du er det for den dyriske og materielle tilværelse, er Du det i enu høiere grad for alt som tilhører åndens verden.

Ved Dig, allmektig Herre, synger englene og helgenene sin lovsang i himmelen. Ved Dig får våre egne døde sjeler liv til å tjene Dig. Fra Dig kommer alle gode tanker, alle gode ønsker og forsetter, all god streben, alle gode resultater. Ved Dig forvandles syndere til helgener — ved Dig styrkes og fornyes Kirken, dens kjemper trer frem og dens martyrer erobrer sine kroner. Ved Dig innvinnes nye land for troen. Jeg lover og tilber Dig, min høieste Herre og Gud — Du Helligånd!

Jeg tilber Dig for alt Du har gjort for min sjel. Jeg erkjenner — ikke som tro, men som erfaring — at jeg ikke har en eneste god tanke eller øver en eneste god handling uten Din bistand. Forsøker jeg å utrette noe ved min egen kraft, vil det alltid mislykkes — det vet jeg av bitter lære. Når Du ånder på mig føler jeg mig sikker — uten Dig er jeg hjelpeløs i de onde fienders vold. Du er den eneste kilde til alle gode ønsker i mig, alle gode mål, lengsler, forsøk, resultater, vaner — til all dyd og all streben etter fullkommenhet. Alt jeg eier av godt har jeg fått i og ved Dig — jeg har intet å være stolt av, ti Du ydmyker mig.

Hvor har Du vært barmhjertig mot mig! Du har tatt vare på mig da jeg var ung og Du forlater mig ikke i min alderdom. Ikke for mine fortjenesters skyld, men av Din uendelige kjærlighet har Du innprentet gode forsetter i mig og Du vil aldri forlate mig — ti jeg stoler på at Du vil bevare mig fra å svikte Dig. Jeg anroper Dig om å holde din hellige ild flammende i mitt hjerte!

Før mig frem fra kraft til kraft, blidt, mildt, kjærlig, mektig, virkende, gjør mig ydmyk i min egen svakhet —

før mig hjem til Guds rike, la mig aldri fare vill!

Bonde, eneboer og statsmann.

For kort tid siden feiret Sveits 150-års minnefe-ster for sin store sønn den salige Nikolaus von der Flüe. Deltagelsen i disse fester som avholdtes overalt var stor og almindelig men så er også den salige Nikolaus een av de interessanteste skikkelser i landets historie. «Fædrelandets far» er den tittel, hvorunder denne bonde og eneboer er kjent.

Forsynet benytter sig ofte av merkverdige redskaper når dets planer skal gjennomføres og det anvender til tider metoder, som ligger fjernt fra menneskenes tankegang. Ti Gud den allvise ser i hjertene og vet hvad der bor i en sjel og han finner i det uanseelige og skjulte liv den kraft, den selvopofrende kjærlighet og den evne til tålmodighet, som han kan bruke til å fremme sine hensikter med et land og et folk. Nikolaus von der Flüe førte et slikt skjult liv.

Ti der levde i Sachsen ved Sarnersjøen en fattig bonde. I femti år utførte han i sitt ansikts sved alt det tunge arbeid som må til på et landbruk i Sveits, men ved flid og sparsommelighet bragte han det så langt at han noenlunde sorgfritt kunde ernære sin hustru og deres ti barn. Men samtidig fant han tid til å fordype sig i mystikken — hans sjel levde med de tanker som fra de store mystikere gikk lik gnister ut over menneskene og oplyste veien til Gud. Også Klaus von der Flüe gikk denne vei i sitt åndelige liv og mer og mer løsnet han sin interesse fra de skatter som møll og rust kan fortære. Og der kom den dag hvor hans barn var voksne og han selv følte at nu var hans gjerning endt i hjemmet. Livet der var så betrygget at det kunde føres videre uten hans innsats. Han rådførte sig med sin hustru, som forstod ham så godt og elsket ham så høit at hun kunde innvilge i det som han syntes nu var livets lykke — og han forlot hus, eiendom og hjem for å bli eneboer.

Hans første tanke var å dra til Elsass og der op-søke mystikersamfundet «Guds vennerne» og få direktiver for sitt fremtidige liv hos dem. Men han kom ikke lenger enn til Basel — der grep hjemve- en ham og han vendte om, opsøkte de mektige bjerg- egner i Mellemsveits og fant langt om lenge et dal- strøk, som lå vel en times vei fra hans hjemsted og hvor de kjempemessige bjergformasjoner, de brusende fossefall og de utstrakte bølgende skog- strekninger syntes å forkynne Guds herlighet i en eneste stor harmoni. Der slog han sig ned for å leve som eneboer kun i omgang med Gud. Og så høit blev han etterhvert hevet over legemlige for- nødenheter at den hellige Eukaristi, som han mot- tok hver søndag, var i 19 år hans eneste føde. Hans bolig var en liten og primitiv celle, som et voksent menneske knapt kunde stå opreist i og hvis bredde og lengde knapt tillot ham å ligge helt utstrakt på trebrisen. Men den mann i hvis sjel Gud selv har

tatt bolig enser ikke hvad som hører verden til — Guds herlighet kaster sin glans over alle jordiske kår og hever mennesket op over disses forkrenke- lighet og ringhet.

Men allikevel var denne eneboer ikke død for ver- den og menneskene. Klaus von der Flüe blev råd- giver og fører ikke bare for sine naboer og sam- bygninger fra før i tiden, men for hele det sveitsi- ske edsforbund. Hans ry gikk viden om land, og beretningen om den mann som for Guds skyld had- de forlatt et hyggelig hjem og en blomstrende be- drift og nu levde i forbund med Guds inspirerende tanker, gjorde et sterkt inntrykk på den verden, som ellers kjente mest til havepsyke, ærgjerrighet, selvhevdelse og egenkjærlighet. Ranft, stedet hvor Klaus hadde slått sig ned blev et mål for valfarter — og det blev ikke alene de bedrøvede og anfektede, som kom for å søke trøst, men også politikere og diplomater, kantonenes herrer og fyrster, kom for å få klarhet over vanskelige politiske spørsmål eller for å få en avgjørelse i konflikter, når disse hadde utviklet sig slik at det så ut til at krig var uundgå- elig. Klaus von der Flüe blev på denne måte ikke alene sjelesørger for tvilende og søkende sjeler, men som rådgiver blev han mange ganger sitt lands redningsmann. Således da hertug Sigismund av Østerrike lå i strid med Sveits og i forbund med Burgund truet landet med fullstendig undertrykke- se. Men Klaus von der Flües ry var allerede så stort, at hertugen aktet det for best å sende en ge- sandt til eneboeren for å vinne ham for sin sak. Gesandten kom til hytten, men blev så grepet av Klaus hele vesen, hans fredfylte sinnelag og milde ord, at han vendte tilbake til sin herre med fred i sinn og beveget denne til å la alle onde planer mot sveitsernes frihet fare. Og en annen gang, da sveitserne hadde seiret i en krig mot burgunderne kom de forskjellige kantoner i hårene på hveran- dre om fordeling av byttet. Det truet med borger- krig hvad jo vilde ha betydd hele landets under- gang men, da nøden var størst blev broder Klaus kåret til rådgiver og opmann, og hans formaninger og advarsler var så inntrengende, at de gjorde ende på alle stridigheter og freden og den broderlige endretlighet blev gjenoprettet St. Tomasdagen 1481.

Nikolaus tilhører vel middelalderen men han har sin store betydning for nutiden også. Ti vi tren- ger nu kan hende mer enn noengang til mennesker, som ikke er av verden men dog utfolder nettop på dette grunnlag en stor virksomhet i den. Ti det: ikke å være av verden men leve sitt liv i meditasjon og kontemplasjon er så langt fra det samme som en kvietistisk livsinnstilling, der gjør menneskene fremmed for dagliglivets krav. Den ekte verdens- flukt skaper de sterke og handlekraftige personlig- heter, redskapene for Guds vilje fordi de har løs-

Norge, vår mor.

Norge, vår mor,
vi elsker din hellige jord,
hvor minnene hvisker i skogenes sus
vår sommerdag lang,
hvor stormene synger i brenningens brus
sin malmfulle sang.
Ved værharde kyster, på vidde og fly
vi hører din eldgamle saga på ny
i toner og klang.

Norge, vårt hjem,
du stiger i tankene frem
så ofte vi ferdes i fremmede land.
Med minnenes makt
vi drages på ny til din sagnrike strand,
din eventyrprakt.
Som måkene flakser i kjølvannets spor
vi følges av tanken på hjemmet der nord
i drømmenes drakt.

Norge, vår sang
vi vier dig livsdagen lang.
Når vårsolen glitrer på tinder og bre
og bjerken står brud —
når Nordhavet uler i vinter og vé
i dødningskrud,
vi hvisker i bønner ditt hellige navn,
til engang vi senkes til blund i din favn
og vandrer til Gud.

Norge, vårt land,
fra Ishavets skumkledd strand,
hvor stormene løfter det frådende hav
i nordlysets glød
og solnatten stiger av stillhetens grav
i havdypets skjød,
til Vestlandets fjorder og Sørlandets skjær —
o Norge, vårt Norge, hvor kjært du oss er
i liv og i død.

Norge, vår mor,
din saga er strålende stor.
Dig vigde Sankt Olav på Stiklestads val
til Gud ved sin død.
Enn lyser i Nidaros hans katedral
i minnenes glød.
Den arv som oss Olav den hellige gav,
den verger vi kjærlig og tro til vår grav
i fryd og i nød.

K. Kjelstrup.

net sig fra jordens støv og er død og begravet i Kristus og opstått med ham som livskraft i sig — den falske verdensflukt, kvietismen skaper forhold som dem vi nu ser i Russland, hvor i århundreder der har vært pleiet en askese, som har gjort sjelene syke og sterile. Det er eneboerlivet og klostrenes oppgave å frigjøre gjennom sin meditasjon og beskuelse mystiske krefter som kan befrukte hele samtiden og skapende og ordnende gjøre en innsats i verdensutviklingen. Sviktes denne oppgave vil livet selv før eller senere gjøre kort process med dem og gå sin gang henover dem som over den ufruktbare jord. Men også den som helt vil gå op i de mange daglige krav kan bli truet av den samme fare. Han kan lett bli bare et hjul i en maskine, et viljeløst ledd i dagliglivets mekanikk — og den eneste redning for hans sjelelige forflatning og uttørken er da flukten inn i åndens verden, en bevisst forankring i de himmelske krefter slik at de

jordiske ting blir erkjent i sin relativitet og mister sin suveræne makt.

Broder Klaus er forbilledet på det menneske som har forstått å skape likevekt mellom verdensflukt og verdensaktivitet. Som St. Franciskus og St. Bernhard var han en mystiker, som forbandt et indre liv av uhørt kontemplativ kraft med evnen til å la denne kraft trenge utad, uhindret av den naturlige menneskelige ufullkommenhet, til velsignelse for alle som kom i berøring med ham.

Det enkelte folks natur er forskjellig fra andre folks — enhver nasjon er som ethvert enkelt menneske en særlig Gudstanke med sine særoppgaver, sin særutvikling og sin særutdannelse. Klaus von der Flüe er særlig sveitsisk — men alle store verdier er menneskehetens felles vei, og derfor har også han et bud å bringe alle, ikke minst vi som lever idag.

Den pavelige rundskrivelse om den katolske Kirkes stilling i Tyskland.

(Fortsettelse.)

Likesom nasjonenes apostel, «utvelgelsens karr» holdt sitt legem i tømme og tuktet det stadig forat han ikke efter å ha preket for andre selv skulde bli forkastet (1 Kor. 9,27) kan der for dem som har viet sig til Guds rikes vekst ikke finnes noen annen måte å arbeide på enn den som forbinner deres apostolat på det nøieste med den personlige fullkommenhetsstreben. Ene ad denne vei kan man vise menneskene av idag og i første rekke Kirkens motstandere, at «jordens salt» ikke har mistet sin kraft men er istand til og beredt til å bringe vår tids menneskehet, som nu er villfarende og likegyldig og fjernt fra troen og Gud, den fornyelse og åndelige opplevelse, som den — enten den innrømmer det eller ei — trenger mer enn noengang. En bevisst kristenhet, hvis enkelte medlemmer ikke vil ha noen andel i denne verdens ånd men tar Guds bud alvorlig og lever i kjærlighet til Gud og nesten, kan bli en fører og veiviser for alle som skjont syke til døden dog søker een hjelper som vil vise dem veien — og må også bli dette om ikke den skal nedkalle en forferdelig katastrofe over sig selv.

Alle sanne og holdbare reformer har til syvende og sist sitt utgangspunkt i hellighet, i mennesker som opflattes og ledes av kjærlighet til Gud og nesten. Høisinet, alltid rede til å lytte til Guds kallen og adlyde den straks i sitt hjerte og derfor sikre på sig selv fordi de er sikre på sitt kall — slik har de utviklet sig til å bli sin tids lys og fornyere. Og på den annen side: hvor reformatoriveren ikke har vært bygget på personlig renhet men uttrykk for lidenskaper, har den forstyrt istedet for å klarlegge og har mange ganger blitt utgangspunkt for større ulykker enn de onder som den trodde og mente å avhjelpe. Visselig «Guds ånd blåser hvor den vil» (Joh. 3,8). Den velger sin viljes redskaper efter sin egen plan og ikke efter menneskenes. Men han som har grunnlagt Kirken, som har kalt den til live ved Pinsens vær, vil ikke knuse de grunnstener, han selv har lagt. Den som beveges av Guds ånd vil alltid innta en holdning innad som utad, som er i overensstemmelse med Kirken, denne hellige frukt fra korsets tre, denne Helligåndens gave på Pinsedagen til en forvillet verden.

I eders land, ærværdige brødre, høres der stadig sterkere og sterkere kor av stemmer som opfordrer til å tre ut av Kirken. Blandt de ledende av disse stemmer høres ofte dem, som i kraft av sitt embed forsøker å skape inntrykket av at det å tre ut av Kirken og derved bli troløs mot Kristus, kongen, er en særlig overbevisende og fortjenstfull måte å bekjenne sin tro til den nuværende stat. Ved skjulte og åpenlyse forholdsregler, ved å skremme, ved å forespeile økonomisk skade eller tap av embed eller borgerlige rettigheter forsøker man å øve press på katolikkenes troskraft — et press, som er like så rettstridig som menneskelig uværdig. All vår faderlige medfølelse og dypeste medlidenhet følger dem, som må betale så høi en pris for sin troskap mot Kristus og Kirken, men i det øieblikk hvor det dreier sig om frelse eller fortapelse gis der for den troende kun en vei: den heroiske tapperhet. Hvis fristeren eller undertrykkeren møter ham med sitt Judasforlangende: at han skal tre ut av Kirken, må han, selv om det skal koste tunge jordiske ofre, svare ham med Frelserens ord: «Vik fra mig, satan, ti der er skrevet: «Du skal tilbe Herren Din Gud og tjene ham alene.» (Mat. 4,10. Luk. 4,8). Og idet han vender sig mot Kirken skal han si til den: «Du, som har vært min mor fra barndoms dager, min trøst i livet, min forsvarer i min dødstime: «min tunge skal klebe fast i min gane, om jeg forråder mitt dåpsløfte for jordiske løfter eller trusler.» Og hvad de angår, som tror å kunne forene en uttredelse av Kirken med en indre troskap imot den bør de minnes den alvorlige advarsel i Frelserens ord: «Den som forneker mig for menneskene vil jeg fornekte for min Fader som er i himlene.» (Luk. 12,9).

Den sanne tro på primatet.

Troen på Kirken kan ikke holde sig ren og uforfalsket om den ikke understøttes av troen på biskoppen av Roms primat. I det øieblikk hvor Peter foran alle disiplene og apostlene bekjente sin tro på Kristus, den levende Guds sønn, fikk han som svar og som anerkjennelse av sin tro og bekjennelse det ord, som grunnla Kirken, den eneste Kristi Kirke, på klippen som var Peter. (Mat.

16,18). Derved er forbinnelsen mellom troen på Kristi Kirke og troen på primatet helliget. En sann og lovlig autoritet er alltid et enghets bånd, en kraftkilde, en garanti mot splittelse og ødeleggelse samt for fremtiden, og dette bekreftes i allerhøieste grad i Kirken, da alene dens autoritet har fått løfte om den Helligånds ledelse og usynlige støtte. Og når mennesker som ikke engang er forenet i troen på Kristus, viser dere det forførende billed av en tysk nasjonalkirke, så forstå at dette kun er en fornektelse av den ene Kristi Kirke og et åpent forrederi mot den befaling til å utøve en evangelisk verdensmisjon, som kun den universelle Kirke kan etterkomme tilfredsstillende. Andre nasjonale kirkers historie viser jo også den lamelse, undertrykkelse og fullstendige avhengighetsforhold av jordiske makthavere samt den håpløse ufruktbarhet, som er en uundgåelig følge av at ranken avskjærer sig fra Kirkens levende vinstokk. Den som straks møter alle slike villfarelser med et kraftig «nei!» tjener dermed ikke alene den rene tro på Kristus men også sitt folks sundhet og livskraft.

Ingen falske forklaringer av hellige ord og begreper!

Et særlig våkent øie, ærværdige brødre, bør dere ha når religiøse grunnbegreper berøves sitt væsensinnhold og profaneres når de utlegges.

Å p e n b a r i n g er i kristen forstand Guds ord til menneskene. Det er å skape forvirring når den samme betegnelse anvendes på de impulser, som stammer fra blod og rase, og på virkninger av et folks historie. Slike falske mynter må ikke brukes av Kristi troende.

T r o er å holde for sant det som Gud har åpenbart og gjennom Kirken skjenket menneskene: «Den faste overbevisning om det usynlige.» (Hebr. 11,1). Den glade og stolte tillit til sitt folks fremtid, som bor i alles hjerter, er noget helt annet enn tro i religiøs betydning. Å ville erstatte det ene begrep med det annet og allikevel kreve å bli anerkjent som en «troende» av Kristi disipler er tomt ordspill, hvis det ikke er bevisst begrepsforvirring eller det som verre er.

U d ø d e l i g h e t i kristen forstand vil si fortsettelsen av menneskets liv etter den jordiske død, av den personlige individualitet i evig belønning eller evig straff. Den som med ordet «udødelighet» kun forstår et jordisk liv i en uoverskuelig fremtid forfalsker en av den kristne tros fundamentale begreper og angriper den religiøse livsanskuelse som bærer moralen i verden. Hvis han ikke selv vil være

kristen bør han i det minste undgå å bruke ord, som støtter hans vantro med kristelige begrepsbetegnelser.

A r v e s y n d e n er den nedarvede synd hos alle Adams efterkommere. Det er tapet av nåden — og som følge derav av det evige liv — forenet med den tilbøielighet til det onde, som enhver i forening med bot, kamp og moralsk kraft kan tilbakevise og overvinne. Guds sønns lidelse og død har forløst verden fra arvesyndens og dødens forbannelse. Troen på disse sannheter, som idag i eders land er et mål for for Kristi motstandens lettkjøpte spott, hører til den kristne religions uadskillelige innhold.

Kristi kors som i likhet med hans navn, er blitt for mange en dårskap og anstøt (1. Kor. 1,23) er for de troende forløsningens hellige tegn og symbolet på styrke og moralsk storhet. Vi lever under korsets skygge. Vi dør idet vi kysser det. Vi reiser det over vår grav for å bekjenne vår tro og for å bevidne vårt håp i dets evige lys. (Forts.)

St. Vincensforeningens feriekoloni.

Tiden er nu kommet da folk begynner å legge planer for sommerferien, og St. Vincensforeningen har da igjen planlagt et ferieophold for våre bybarn. Det er meningen å sende dem til Sylling hvor man får leiet et prektig lokale for dette øiemed. I år har man dertil gjennomført en betydelig forbedring, idet man er gått til å anskaffe små jernsenger til barnene — et stort fremskritt fra de tidligere halmmadrasser på gulvet. Takket være et stort og opofrende arbeide av hr. G o t f r e d G e i s t er det lykkedes å få disse senge utrolig billig; men det vil allikevel bety en ganske stor post på feriekolonien budgett. Men i tillid til den velvilje og interesse som hittil er kommet våre feriekolonier til gode, har man ment å burde gå til denne anskaffelse.

Når du nu skal til å overveie hvorledes du skal tilbringe din sommerferie, glem da ikke disse små som i så høi grad trenger til å få et styrkende ophold i frisk luft, sunde omgivelser og under pålitelig tilsyn — og ikke minst i katolsk miljø. Vil det ikke være en ekstra glede under d i t t ferieophold å vite at du har vært med på å støtte dette St. Vincensforeningens utmerkede tiltak? Send din skjerv så snart du kan enten til St. Olavs ekspedisjon eller til sogneprestene ved St. Halvards eller St. Olavs kirke.

H. Irgens,
sogneprest.

P.S. Fra J. G. Tønsberg har man allerede mottatt kr. 200.00.

Årsberetning

for St. Olavs forbund 1/4 1936 — 31/3.1937.

Centralstyret har bestått av: Formann N. Par-mann, kasserer fru A. Bonnevie, sekretær H. L. Bar-ra, samt for Syd-Norges kirkedistrikt: Mgr. H. Ir-gens, Mgr. Dr. K. Kjelstrup, Sogneprest Recktenwald, frk. M. Knudtzon, fru Sigrid Undset, A. Bjørnstad og A. Kollerud, med Johs. Hongslo, E. Berrum og frk. Øde som varamenn. For Mellem-Norge: Den apostoliske Prefekt Pater Witte med Pater Lutz som varamann. For Nord-Norge: Den Apostoliske Pre-fekt Pater Starke med pastor Dr. Gorissen som vara-mann.

Bjørnstad er avgått ved døden, varamann Hongslo inntretr isteden.

I årets løp er avholdt 2 styremøter, henholdsvis den 1/4. og den 9/9. 1936.

Fra Lokalforeningene er der innkommet i alt kr. 1378,07 mot forrige år kr. 1351.25; forbundets gjen-nemsnittlige inntekt pr. medlem var kr. 3,13 mot ifjor kr. 3,—. I kollekt er innkommet kr. 509.46 mot kr. 391.93 året forut.

Medlemstallet pr. 31/12. 1936 var 441 fordelt på 13 foreninger. Tilgangen var 14, avgangen 24, det blir en nettoavgang på 10 medlemmer. 5 foreninger har øket medlemstallet, 3 er uforandret, og 4 har ned-gang. Harstad er utskilt fra Tromsø, og har 5 med-lemmer.

På vårt forlag er der i året utkommet småskrift nr. 7: Biskop Dr. Mangers: «Kirken og de sociale spørsmål», oplag 2000. Videre er det trykt nye op-lag av: Dr. Kjelstrup: «Er det sant?» (5000) samt «Spørsmål om Moderkirken» (2000). Forbundet har enn videre støttet utgivelsen av «Hvorfor vi blev Katolikker» ved pastor Bergwitz, med kr. 500,—. Denne siste bok kom på Aschehougs forlag. Av hef-tet Blyton: «Livet efter døden» er der til lokalfor-eningene utdelt gratis 300 eksemplarer.

Fra vår kommisjonær er der i året utsendt 727 bøker, hvorav 129 i retur. Regnskapet fra vår kommisjonær viste pr. 27/2 1937 kr. 130.39 i vår favor. Gratis er utlevert 1674 småskrifter.

Forbundet har optatt samarbeide med Paulus-kredsen i Danmark, således at vi fører Pauluskred-sens bøker, og denne til gjengjeld arbeider for For-bundets publikasjoner i Danmark.

Der har vært to foredragsrekker, en ved pater Lutz, omfattende byene Kristiansand S., Arendal og Tønsberg med 2 foredrag: «Det religiøse grunn-lag for de kristnes gjenforening» og «Ånd og auto-ritet i Kirken». En annen foredragsrekke ved pas-tor Messerschmidt i byene Oslo, Arendal, Kristian-sand S., Stavanger, Haugesund, Bergen, Hamar, Trondheim, Halden og Fredrikstaå. Emnet var «Kommunisme og Kristendom». Foredragene har gjennomgående vært godt besøkt både av våre tros-feller og utenforstående. Fra flere lokalforeninger foreligger begeistrede takkebrev.

Regnskapet viser et overskudd på kr. 110.93.

Bokanmeldelse.

Dr. teol. J. van der Burg: Den spanske borgerkrig og Kirken. (St. Olavs Forlag).

Dette ypperlige lille skrift — som ikke koster mer enn 90 øre — bør få størst mulig utbredelse. Nu da det skrives og tales så meget om den span-ske borgerkrig og dens forutsetninger, er det vel-gjørende å lese en så saklig og vel dokumentert fremstilling som denne. Klart og overbevisende re-degjør forfatteren for den katolske Kirkes stilling i Spania og tilbakeviser de mange grunnløse be-skyldninger som fra forskjellig hold er blitt rettet mot Kirken på grunn av de sørgelige tilstander som nu råder der. Han påviser hvorledes Kirken alle-rede for lang tid siden ved overgrep fra statens si-de var blitt berøvet sine eiendommer, idet antireli-giøse tendenser behersket politikken helt siden midten av forrige århundre. At Spanias nuværen-de regjering umulig kan betraktes som noen lovlig regjering fremgår tydelig av brosjyrens bevismate-riale. Derved gir den faste holdepunkter for en rettfærdig vurdering av borgerkrigen. Endelig an-føres en del enkeltheter fra kommunistenes grufulle kirkeforfølgelse. Dette rystende avsnitt kan ha en særlig misjon som korrektiv til de ensidige meddel-elser som en stor del av pressen her hjemme har bragt.

H. J. I

Herhjemme.

N. B. Neste nummer av bladet utkommer fredag 21 mai.

Oslo. På den annen underholdningsaften som O. K. Y. avholdt, hadde M. U. L. påtatt sig å sørge for programmet og de unge piker hadde både ære og glede av sine anstren-gelser. Det var store og krevende opgaver de hadde satt sig, idet de hadde sammenstillet et program som spente over to så forskjelligartede emner som et «sangbilled» fra en katedral og en av fader Holbergs vittigste «comœdier», og det kan ikke nektes at vi tilskuere møtte op med ikke så liten skepsis: hvordan vilde de unge uøvede krefter skil-le sig fra dette eksperiment? Men det skal være sikkert og visst at de ikke alene kom fra det med ære, men også beredte oss en både gripende og morsom kveld — og mer vil vel ingen forlangé? — I en skjønn dekorasjon av Her-man Bongart og med Astri Borg-Müllers lyse yndige stemme som fører sang syv av de unge piker gripende og varmt, akkompagnert av organist Wolfgang Olafsen. Et intenst bifall utløste publikums takk — hvorpå teppet gikk til side for en stålfull Rokokodekorasjon, likeledes utført av Herman Bongart. Med overlegen frihet og lune gikk Hol-berg over scenen og ingen skulde ane at flerheten av de op-tredende for første gang stod på de skrå bredder. Astri Borg-Müller som Pernille og Else Marie Sten som fru Te-rentia førte an i løierne, utmerket sekundert av Elsie Geist, Asta og Mary Kristiansen og Gerd Olsen. Gang på gang fikk de applaus for åpen scene, og det var en velfortjent hyldest som O. K. Y.'s formann bragte M. U. L. etterpå, idet han overrakte foreningens formann en vakker bukett.

O. K. Y.'s siste underholdningsaften søndag 9/5 hadde samlet godt hus. Av nytt bød programmet på opvisning av tryllekunstneren Tesnere von Nessumsar som tok publikum med storm med sine forbløffende ferdigheter og sitt vittige kåseri. Fru Karen Sundt gledet alle ved sin skjønnne og inntagende sang, hvortil frk. Bergliot Kjel-

strup akkompagnerte med sin bekjente dyktighet og enestående beredvillighet. Til slutt var det trekning av O. K. Y.'s medlemsutlodning (trekningslisten finnes under Erindringslisten) og formannen hr. Øivind Olafsen takket de opptredende og fremmøtte for velvilje og interesse overfor foreningen.

Halden. Søndag den 25. april var det en stor høitidsdag for St. Petri menighet, idet hans høierverdighet biskop Mangers avla oss et besøk for å meddele fermingens hl. Sakrament til 5 menighetsmedlemmer. Alt til prælatmesses kl. 8 var der samlet mange i vår vakre, rummelige kirke, og den største del av menigheten mottok den hl. kommunion. Etter høimessen påhørtes biskopens preken med den største oppmerksomhet av den store skare som fylte kirken, hvorefter dåpspaktens fornyelse fant sted. Det gjorde dypt inntrykk, da fermlingene med klar og tydelig røst svarte på sogneprestens spørsmål. Så meddelte biskopens fermingens hl. Sakrament. — Faddere var hr. Sigfrid Bergstrøm og fru A. Olsen. Også til aftenandakten var kirken fylt av en interessert forsamling og den vakre høitidsstund avsluttedes med den sakramentale velsignelse, som blev meddelt av hans høierverdighet. Derefter samledes menigheten til fest i foreningslokalet, hvor vi ved sang og dikt og tale hyldet vår kjære overhyrde og hørte på hans opmuntrende ord. I skolelokalet, hvor vi blev bevertet, tilbragte vi så en siste — riktig hyggelig — stund sammen med biskopen. Men for skolebarna var det ennå fest mandag morgen også — for selv om biskopen da forhørte sig litt om deres kunnskaper, så syntes de hans besøk på skolen var bare festlig allikevel.

B.—

Porsgrunn. Søndag den 25. april hadde vi besøk av pater Lutz, som holdt en meget oppbyggelig preken under høimessen, om den liturgiske bønn. — Om eftermiddagen talte han i et veltalende og overbevisende foredrag om «Samfundslivet og diktatur», idet han inngående gjorde rede for kommunismens natur, dens berettigede og uberettigede krav. Likeledes gikk han med stor kraft i rette med nazismen og dens lære. Især dvelte han ved diktaturets vesen som ødela den menneskelige personlighet og berøvet mennesket dets frihet. Av stor virkning var svaret på spørsmålet: «Hvorfor dette hat mot kristendommen?»

Foredraget gjorde et sterkt inntrykk på tilhørerne. Dessverre var antallet av anderledestroende ikke så stort som ønskelig kunde være.

P—d.

Oslo. Den 2. mai avholdt St. Halvardslaget diskusjonsaften med emne: «Avholdssaken». Diskusjonen blev innledet av førstefullmektig Ivar Ruyter, som fremla avholdssaken på en ypperlig måte. Det blev en livlig diskusjon, og det var virkelig en fornøielse å høre de mange saklige innlegg. Dette var den første diskusjonsaften i St. Halvardslaget. Det var godt fremmøte, og det var en enstemmig begeistring for diskusjonsaftener. Det gir interesse, liv og rørelse i foreningen, og det er det vi skal opnå. **Vel møtt til neste diskusjon!** Etter at avholdssaken var diskutert fikk vi kaffe, for igjen med friskt mot å gå til diskusjon om hvorvidt det skulde avholdes 17. mai fest. Men her blev ingen diskusjon, for alle var enige om at St. Halvardslaget skal avholde 17. mai fest. Tilstelningen blev så overlatt til styret og festkomiteen.

K. T.

Haugesund. En skare med glade katolske speiderpiker holdt sitt inntog i Haugesund den siste dagen i april, og således begav det sig at vi her i staden kunde gi et lite katolsk islett i første maidagens ellers så helt socialistpregede utseende. Det var «de blå» speiderpiker fra St. Pauls menighet i Bergen som hadde benyttet anledningen til å gjøre visitt hos St. Josefs menighet i Haugesund. Tyve kjekke piker med sine ledere fartet rundt i byen og dens omegn den første mai. Formiddagen benyttedes til å besøke og bese den «katolske» St. Olavskirke på Avaldsnes, det gamle historiske sted på Karmøy hvor våre fedre bygget den nu restaurerte vakre kirke som idag er sognekirke

Bergens speiderpiker i Haugesund.

for protestanter. En trost er det dog for en katolikk, å se at kirken er restaurert så pietetsfullt, at den bortsett fra endel inventar godt kunde tas i bruk med engang til katolsk messe. Eftermiddagen bruktes til besøk på «Heraldshaugen» og «Steinkrossen», det gamle keltiske kors som står på Gard og som engang har vært de første katolikkers samlingssted til messe. Senere besøes byens moderne rådhus, som de fleste besøkende beundrer. Men det blev nu søndagen som ialfall for oss katolikker blev den gildeste dagen under besøket. I morgenmessen var det vakker å se alle speiderpikene gå frem til kommunionsbenken og sammen med de andre av oss gå til Herrens bord. I høimessen var speiderne plasert på de første benker med sitt norske flagg på den ene flei. De unge røster klang så lyst og vakker sammen med oss andre, og det er sjelden at norsk sangmesse har vært mer stemningsfull. Efter messen sang speiderpikene «Speiderbønn» og med speiderhilsen sluttet den stemningsfulle gudstjeneste som hadde samlet mange anderledestroende, især ungdom. Om eftermiddagen holdtes speideropvisning for barn i St. Olavslokalet og om kvelden for de voksne. Speiderne opførte små vakre skuespill og symbolske danser, hvorav især «Ave Maria» var av gripende virkning. De agerende gjorde sine saker ualmindelig godt og især måtte man undres over den fullendte mimikk selv hos de aller minste i laget. Men så er de jo Bergensere, et folkeferd som i regelen har den medføtte gave «å kunne snakke for sig». Det gildeste var å høre fra lederhold, og også fra de små, at de «hadde hatt det så ualmindelig hyggelig», for det var jo for en stor del hensikten at gjestene skulde føle at de var velkomne, at med andre ord besøket måtte gi anledning til videre utveksling av visitter. Riktignok er avstanden mellom byene her vest temmelig store og reisen ofte besværlig, men det vilde utvilsomt være til stor gjensidig opmuntring om man av og til så til hverandre. Hjemreisen foregikk så om søndagskvelden i sterk tåke, og vi som var igjen lå halve natten og horte tåkeluren på «Kvalen» forkynde at skodden var tett. Gad vite hvad tid speiderne var hjemme, og gad vite om de små kom tidlig nok hjem til å kunne komme i skolen om mandagen. Takk for besøket, Bergensere, og velkommen igjen!

O. H.

Regnskap for St. Olavs Forbund fra 1-4 1936—31-3 1937

INNTEKT.

Kontingent:

St. Halvardlaget	
Oslo	kr. 92.00
Trondheim	» 97.50
Stabekk	» 70.00
Hamar	» 84.00
Stavanger	» 37.00
Fredrikstad	» 53.00
Tromsø	» 74.00
Arendal	» 56.00
St. Olavs lokalf., Oslo	» 468.78
Haugesund	» 40.00
Porsgrunn	» 40.00 kr. 1112.28

Utbytte ved tilstelninger.

Stabekk	kr. 25.00
St. Halvard	» 9.07
Trondheim	» 12.50
Stavanger	» 50.00
Hamar	» 16.00
St. Olav, Oslo	» 15.22 » 127.79

Kollekt.

v/ Mgr. Irgens	kr. 446.46
» Mgr. Witte	» 40.00
Harstad	» 23.00 » 509.46

Diverse.

Renter av Statsobl.	kr. 101.25
Renter av Statsobl.	» 35.25 » 136.50
Innbetalt a conto salg av merker og kort	» 150.00

kr. 2036.03

Kassabeholdning pr. 31/3 1937	kr. 7.18
Innestående i bank	» 1782.68
Innestående i bank 6/m.	» 106.99
Statsobl. 1934 4½ % (pålydende kr. 5.000.—)	» 2390.63

kr. 4287.48

Kapital pr. 31/3 1937 kr. 4247.48.

UTGIFT.

Forlagskonto.

Trykk av «Spørsmål om Moder-	
kirkens tro og lære» 2000 ekspl. ...	kr. 90.00
Trykk av «Er det sant» 5000 ekspl.	» 315.00
Trykk av «Hyrdebrev» (særavtr.)	» 131.30 kr. 536.30

Omkostningskonto.

Trykk av brevark og konvolutter	kr. 20.20
Div. blomster	» 70.70
Fornytt brandpolise	» 24.75
Frakt av bøker	» 6.65
Telegrammer	» 5.35
Omk. v. kjøp av obl. & forvaltn.gebyr	» 9.50
Porto	» 25.12 » 169.27

Foredrag- og reisekonto.

Pastor Recktenwald	kr. 38.75
Pater Lutz	» 131.35
Pastor Messerschmidt	» 486.13 » 656.23

Diverse.

Bidrag til pastor Bergwitz for utgivelse av bok	» 500.00
Høydahl Ohme, avisutklipp	» 23.30
Pr. balanse (overskudd)	» 150.93

kr. 2036.03

Kapitalkonto pr. 31/3—36	kr. 4136.55
Overskudd	» 150.93

kr. 4287.48

Oslo, den 31/3 1937.

Anna Bonnevie (s).

Revidert: M. Müller (s).

Andr. Hødland (s).

— og derute

København. I anledning av kong Christian X's 25-års jubileum har Hs. Hl. Paven sendt en lykkønsning, som blev overbragt kongen av biskop Brems. Lykkønsningen er et 4-sidig vakkert utstyrt og gulldekorert dokument, som er underskrevet av paven selv. Samtidig med denne lykkønsning bragte biskopen også en hilsen fra de danske katollkker.

Paris. Nylig fant der en gripende høitidelighet sted i Sacre-Coeur basillikaen i Paris. Fra alle kanter av landet kom blinde for å delta i en felles gudstjeneste. Dette

apostoliske korstog av blinde blev innført for tre år siden og gjentas nu hvert år. Kl. 11 celebrerte en blind prest høimessen og kl. 2 blev der holdt gudstjeneste med preken av jesuitterpateren Panici, som efterfulgtes av et møte under forsete av Paris erkebiskop, kardinal Verdier. Et kor av blinde ledsaget de kirkelige høitideligheter og orgelet blev spillet av den blinde organist fra Nantes.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.